

Womhaj Bóh!

Cizklo 30.
23. julija.

Lětnik 9.
1899.

Szerebiske njedželike łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerńi w Budyšcinje a šu tam dostač ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up.

8. njedzela po šwi. Trojizn. Zapochtołite štutki 8, 38.

Filip a komornik wustupištaj wobaj s woša do wody a Filip jeho wukšczi.

Něchtó je šebi něhdy šaspěwał: „Komuž Bóh chze prawe šbože škiczič, teho pošczele won do šwěta a da jemu šwoje džiwy widzič“, — tutemu špěwarjej dyrbbju prawo dacž. Wonka w zusbje je něchtóžkuliž, (ale tajki, kiž š tamnym šhubjenym šynom žane podomnstwo njeměješce,) wjele rjaneho a wošciewjateho šhonil a wohladal, šo je móhl š wješelom dolhe léta na wšcho to špominacž, šchtož bě na zusbje našhonil.

Žadny pač, kiž bě šo hdy do dala podal, njeje šebi tač wjele wošciewjenki šobu domoj pšcinješl, kaž tón putnik, wo kotrymž nam našch dženšnišchi tekst powjeda: tón nam wšcēm šnaty komornik š Muriškeje.

Wón bě šo š dalokeje Afriki, š Abėšinije, do Jerusalema podal, duzy na dompučzu praweho lubeho cžłowškeho pšcēcžela namkač, ale wysche wšcheho tež teho praweho njebjeskeho pšcēcžela ša šwoju dušcu šesnač, duž je šo móhl š wješelom do šwojeho doma wróćicž a šebi wo nim šwoje žiwe dny špěwacž: „Ša šym šebi namakač Ješuša, š nim mam něč šwojeho šbóžnika!“

S tuteje lubošneje powješcže móže kóždy wohladacž, šo Bóh luby šnješ šwojich cžłowškich džěczi wutroby wodži, kaž wodowe rěczi, a šo wón kóždeho, kiž ša jeho jašnym šwětkom šlědži, š jeho dotalscžeje cžmoweje nozy na šwoje jašne šwětko dowjedže.

Tónle komornik š Muriškeje bě wošebny, widžany muž. Šralowa šondaze bě jemu wšcē šwoje kubla a drohe wězy do ruki dala, a wěšcže bě wón wšcudžom cžescženy, bě tež šamožity a bohatty knješ, — pódla pač pšchi wšcēm šwojim bohattwoje šhudny muž, dokelž nutška w šwojej dušchi žaneho wěšteho, praweho pokoja njeměješce. Ale runje po tymle bohattwoje měješce wón wulke žadanje.

Wón bě wo tym šljichač, šo ma w Jerusalemje Bóh šwój dom a templ, duž doma žaneho mēra wjazny njeměješce, ale poda šo na daloki pučž do Jerusalema, pšcetož wón šebi myšlesche: „Budu šo tam móž pomodlicž, na Bože šłowo pošluchacž, potom budu na dušchi cžerstwy, šmēju šwój dobry pokoj, a mi budže wšcemu derje.“ A wón šo do Jerusalema poda. Tónle komornik bě pohan. Šajki daloki pučž je mēč wón do tuteje Božej šwjatnižy cžinič, wjele štow mil. — Tónle šemscheč še šwojim dalokim pučžom do Božeho tempła šebi po wšcjej šemi nikoho šwojeho runjecža njenamaka.

Šchtož bě šebi pšchichoč w Jerusalemje pytač, to šebi tam namakač njeje. Ale tola bě šebi tam něšceto krašne a rjane namakač: Wón bě šebi tam wažnu knihu kupil: štare wěšcžjenja profety Ješajaša. To bě drje droha kup, jemu pač niz droha. Šědy měješce tu knihu w šwojej ruzny, je počal š njeje cžitač, je šebi š njeje dale a dale cžitač, haj tež na wošu šedžo šebi wóšje š hłobom š njeje cžitašce a bě hižo pšchi cžitanju 53. štawa. Tón pač bě a wošta jemu nješrošlymlyw.

Duž Filip wot šwjateho ducha hnaty š njemu do

wosa pschistupi a swukladowa jemu tón zyly staw, pokafa jemu, so je tón, wo kotrymž bě w tymle stawje rěcz, Jesuŝ, Boži syn, kiž je wschě nasche hrěchi na so wsał a wot naŝ wscho khostanje wotwřał, so ma, schtóž do njeho wěri, wot njeho wěczny pokoj a s nim wěczne žiwjenje. Chze pak něchtó s tutym sbóžnikom do wěcznosće sjenoczeny bnež a s nim swjatsany sawostacž, tajki dyrbi so wot jeho póšlow dacž s wodu wuŝcheciz w mjenje Boha Wótza, Ssyna a swjateho Ducha, pschetož s tym budže Bože džěcžo a směje swoje domjaze prawo w njebjeŝach; jemu budže pomhane w čaŝu a we wěcznosći: tajki nje směje ani tudy žadny njepokoj na wutrobje, ani tam žadny ŝurowy ŝud, psched kajim dyrbi so strachowacž. — Tola bě temu komornikej prawa luba a wjeŝela powjeŝež, a lědy bě ŝlyŝchal Filipa wscho tole rozpowjedacž, pschijewjeŝchtaj so k rězy a tón komornik Filipej praji: „Hlej, tu je woda, sčto mi sadžewa, so chzyl so njedacž wot tebe wuŝcheciz?“ Filip pak so jeho woprascha: „Wěriŝ, so je Jesuŝ Boži syn, a so je wón tež twój wumóžnik?“ tón komornik pak jemu s wutrobu wuŝna: „Ja wěru, so je Jesuŝ Boži syn.“ — Na tole jeho wuŝnacze stupischtaj wobaj s wosa do wody a Filip wuŝcheci teho komornika w mjenje trojenicžkeho Boha.

Boži duch pak hrabny Filipa hnydom wotŝal, so jeho tón komornik wjazy njewohlada. Duž bě tón komornik s nowa ŝamlutki, a tola tež niz wjazy ŝamlutki. Wón mějesche, dofelž bě s kupjelu swjateje kŝchćenizy wobhnadzeny a do Božeho kralestwa pschiwŝaty, swojeho sbóžnika nutschka pschi ŝebi we wutrobje a čehniŝche jako wobhnadzene a wumožene Bože džěcžo do swojeho wótzneho kraja. — Rať bě so tón w zuŝbje wobohacžil, kajke kraŝne samoženje w pomjatk u ŝebi tón ŝobu domoj njeŝeŝche.

Husto móžesč ŝlyŝhecž, so něchtó praji: Tole abo tamne je so někať „pschypadnje“ abo „se ŝlepom“ ŝtało. To pak ŝu hlupě rěcže: Na ŝwěcže so nicžo „se ŝlepom“ njeŝtanje, ale Bóh luby Anjes tu wscho wschitko wodži. To je woŝebnje s tuteje powjeŝeže póŝnacž. Bóh ŝam bě tuteho komornika wubudžil, so so tón na tamny daloki pucž poda, Bóh je jeho wjedł, so ŝebi tamny tu rjanu knihu kupi, Boži duch dowjedže Filipa na tón pucž, po kotrymž so tón komornik domoj wjeŝeŝche, Boži duch da Filipej wschě ŝłowa do wutrobny, so móžesche tón tamnemu komornikej wschě te bluke ŝłowa a wěŝchćenja wuklaŝež, Boži duch pak ŝebi tež s komornikoweje wutrobny plódn u rolu ŝezini, so tón wscho do so wsa a ŝebi we wutrobje wobkhowa, sčtož bě ŝlyŝchal a ŝhonil, — so swoje žadanje po ŝakramencze swjateje kŝchćenizy wupraji a ju doŝta.

Džiwije Bóh swojich čłowjekow wodži, ale spochi sbóžnje, to rěka: do jich praweho a wěczneho ŝboža a ŝbóžnosće.

Wón loŝt a wětry wodži,
Tež wschitke mróczele,
Pucž, po kotrymž so kłodži
Tym swojim ŝjewicž wě.
Hamjen.

Pschecizwizy nascheho sbóžnika w nowym testamencze.

(Potracžowanje.)

Farisejszy a Sadduzejszy ŝu ŝtrony, piŝmawuczeni pak ŝu woŝebity schtant w ŝraelu. Derje móžesche jedyn piŝmawuczeny jenej wot teju ŝtronow pschisłushecž, tola nusne to njebē. Piŝma-

wuczeni běchu towarŝtvo wuczenych. Sich zyly prózowanje so ŝłoži na wucenje ŝakonja, kiž mějesche podłoha žiwjenja kóždeho ŝraelskeho bnež.

ŝakon mějesche pravidlo bnež sa žiwjenje a ŝtutkowanje kóždeho čłowjeka. Dyrbi pak so zyly žiwjenje po ŝakonju ŝłozowacž, dha dyrbi tež sa kóždy móžny pad ŝakonŝke postajenje bnež, po kotrymž móže so sadžerženje w kóždym jenotliwym padze ŝłozowacž bnež teho, so mohlo pschecizmo ŝakonju bnež. Tola pschitajnje Mojsaŝoweho ŝakonja sa wschitke poděndženja w žiwjenju njedohachachu. Pschisporjenje tych ŝamych pak njebēŝche móžne. dofelž bēŝche ŝakon dawno wobŝamlujeny. Tež njeŝmjedžishe wón so pschemenicž. A tola běchu postajenja sa wschědne žiwjenje jara trěbne, so by kóždy wjedžal kať ma so we wschelakich padach a wobŝejnosćach sadžeržecž bnež ŝtracha, so so pschestupjenja ŝakonja winowaty ŝezini. Duž jim nicžo wysche njewoŝta hacž tajke nastawki na wumjeske waschne s tych wobŝejazych wudželacž. Woni so prózowachu wulku wschelakojecž tajkich postajenjow ja kóždy móžny pad w žiwjenju hromadu ŝestajecž, so njeby nichtó w njewěŝtoŝci byl, kať ma so hdy sadžeržecž. dofelž pak žiwjenje w swojim dalekrocženju pscheco ŝaŝo nowe praschenja plóžesche, na kotrej mějesche so je ŝakonja wotmolwicž, njemóžesche wukladowanje posastacž ale dyrbeŝesche pscheco dale krocžicž. Pschi tajkim w njepŝestawazym džěle licžba nastawkow bnež měry pschibnywasche.

Wěŝo běchu tute, s nalóženjom wulkeje mudrosće wumamafane, huŝto ŝpodžiwne. Wone běchu derje čłowŝki ŝtutk a na jich prawosći móžesche so s dobrym prawom dwelowacž, ale piŝmawuczeni ŝebi žadachu, so maja so runje kať krocže džeržecž, kať ŝakon ŝam. —

Tute nastawki běchu plót, kiž běchu piŝmawuczeni wokolo ŝakonja ŝezahnili. S tym, so běchu tež sa najmalicžishe ŝtutk ŝakonŝke postajenje wudali, chzychu sadžewacž, so mohł so ŝakon hdy pschestupicž.

ŝať daloko hacž so piŝmawuczeni je ŝakonjom ŝaběrach u Božu wolu wuŝlědžicž pytachu, běchu bohawuczeni; hdyž pak plódn swojeho ŝlědženja jako ŝakonŝke nastawki postajichu, běchu prawowuczeni.

ŝať běchu s jennym prawom a bohawuczeni. ŝako w ŝakonju wuczeni mějachu swoje měŝto tam, hdyž mějesche so ŝudniŝy roŝbudžicž. S nich wobŝetji s najwěŝisheho džěla wyŝoka rada.

W ŝrowym čaŝu a tež poŝdžischo hiŝchže nimale zyly měŝniŝkemu schtantej pschisłuschachu. Nēhdže w druhej poloŝy druheho lěŝtotka do ŝhrytuŝa, džěla so woni wot měŝniŝtwa a ŝupja so jim napŝchecžiwu. Njedyrbeŝesche-li wuŝpěch lěŝtotkow dolheho džěla ŝhubjeny hič, a chzychu-li, so dyrbi poŝdžishe narodny piŝma- a ŝakonjawuczenych ludži mēcž, dyrbiachu so piŝmawuczeni sa naplědnikow ŝtaracž.

ŝehodla běchu piŝmawuczeni tež wuczerjo. Woni roŝwucžowachu we wukladowanju ŝakonja. S džěla wucžachu w ŝschulach s džěla we woŝebitych wucžerjach. Woni so prózowachu po móžnosći wjele wucžomzow wokolo ŝebje ŝhromadžicž. Wuczenie bēŝche ŝjawne a darmo. Piŝmawuczeni njedostachu a nježadachu žaneje mŝdy.

ŝaj, sa hrěch pláčesche, sčtož s wuczenja ŝakonja ŝebi warbu ŝezini. Sčtož bě mjes nimi kłodny, ŝaŝluži ŝebi wschědny khlěb s rukow džělom. Pawol pschi swojim předaŝkim hamče plachty tkajesche, so by so wot wumojŝka swojeho džěla ŝeziwil a so njeby swojim woŝadam k wobczěnosći padnył, hacž runje bēŝche tón Anjes prajił, so je kóždy džělacžer swojeje mŝdy hōdnny.

Dobrowólne dary woni pschijimachu. Tola ŝu so derje tež na njeprawe waschne wobohacžicž pytali, kať ŝmy to pola ŝariŝeskich widželi.

(Potracžowanje.)

ŝať ŝy žiwny?

ŝať ŝy žiwny? Tole praschenje ŝtaji duchowny w knižkach na kŝchecizjanow. Tole knižka chze bnež pucžpokafowat sa kŝchecizjanow na kraju. Doŝcž njeje, so duchowny njedželu swoje předomanje džerzi a woŝadni ke mŝchi kłodža. Nē, najwazniŝche je, so so w domje a žiwjenju wopokaže, so je Bože ŝłowo žive w naŝ a so s nami dže do wschědneho žiwjenja. Hdyž je Boža ŝlužba w zřetwi ke kónzei, potom dyrbi so Boža ŝlužba w žiwjenju ŝapocžecž. Duž njech te wazne wuloženja tutych knižkow k nam rěcža a nam te praschenja na wutrobu položa: ŝať ŝy žiwny?

I. 7. hauptstück.

Mały katechismus Lutherowy je do 6 hauptstückow dźeleny. Ty je snajesich, luby cžitarjo, a my na nich nicžo pschemenicž nječamy. Ale njebočizki knjes doktor Luther naš wšecze šwaril njeby, hdyž bychmy jako 7. hauptstücku to praščenje pschistajili: „Šy ty tež po tym žiwju?“ My to nječiniimy s tym wotpohladom, teho njepršetrijehomneho mištra nětk mištruwacž chycž; ně, my chzemj jemu halle prawje s tym rěčecž dacž. Pschetož wón dže šam praji, so dyrbi šo wschitko halle prawje w žiwjenju wopofajacž, schtož šo nam w Božim šlowje praji. Sich wjele chze mi šnapšecžiwicž, šo to najwažnišče praščenje rěka: „Wěriš ty to tež?“ Šak wjele wschitko wufnje a tola nicžo njewěri! Ale lubi cžitarjo, s wotfel dha wy wšecze, šo tón abo druhi njewěri? Tola jenož s teho, šo macze šacžiwicž, šo wón po tym žiwju njeje. Duž dyrbi na šwojim praščenju wobštacž, pschetož wěra je žiwjenje, wě šo najprjedy potajne žiwjenje, ale dyrbi šo tola něšto wot njeho phtnyčž, a to niž jenož w zykwi, ale runje w domjazym a šjawnym žiwjenju. Šdyž tebi něšto šwoje pschecželstwo pschilubi a ty nicžo wo tym njepršetrijesich, wón to tebi s tym nješewi, šak šo w žiwjenju k tebi štaji, potom jeho lubjenjam njewěriš. Runje šak budže, hdyž chze schto se šwojim te mištrhodženjom a pobožnym cžinjenjom pošajacž, šo je šchecžiwian a w jeho žiwjenju nicžo wo tym widžecž njeje. Šakše „šchecžiwianstwo“ šebi wulku njedowěru šašluži. Ty njemóžesich žanemu cžlowjekež do wutrobny pohladacž, ale pošnacž móžesich na nim, šakšeho ducha džečžo wón je. Šo šo tola šjewi, na cžo jeho myšlenje a wotpohladanje džetej a po tym njebudže jenož cžlowjek, ale tež wšchomudry Bóh šudžicž. Duž je najwažnišče praščenje, kotrež dyrbi my najprjedy šami na šo a potom na druhich štajicž: Šak šy žiwju?

Někotři šebi šnauo myšla, šo to nicžo nowe njeje, šo je to prošne praščenje. Šžeho dla ty šwoju nabožinu wufnesich a šo w njej na 10 lět wuwucžiwesich? Šžóždemu je šo w šchuli prajišo, šo šo jenož wschitko wufnje, šo by šo w žiwjenju našožilo — a ~~šy~~ šžóžče šwój katechismus s hlowy. Njedžiwajzy, hdyž ja na to wotmolwju: Ščlowjek njeje žiwju wot teho, schtož s hlowy wě, ale wot teho, schtož je šnutškownje wobšhowal. Ša „s hlowy wufnesenje“ ma Šranzowšta rjany muras: „Wutnyčž s wutrobu“. Šchtož šo šak nješawufnje, ploda njepršchijesich Šo je šhowane šymjēntne žito, kotrež na lubi w derje našpnych mēchach štejo woštanje, ale na rolu njepršchidže. Šaj, lubi pschecželjo, cžlowjek móže wjele s Božeho šlowa wjedžecž, móže wšchelate w pomjatlju mēčž a tola pschi šwojim wjedženju do hele šajecž. Na dnju licženja budže jich wjele prajicž: Nješkmj my katechismus nawukli a wjele hodžinow w zykwi šydali? A woni budža tola šlyšecž dyrbičž: Ša waš nješaju, džicže wo te nje wy škóšnižy!

Šchecžiwianstwo nima šo jenož wucžicž, ale w nim dyrbi cžlowjek žiwju byčž. Šalle šrijedža w žiwjenju rošwita šo jeho žyła šaknoščž a je žiwjenja nahromadžišch šebi najrjēišče nahonjenja wo wēčžnej wěrnosčži. Šenož tón, kotryž je wšchēdnje w nim žiwju, šo wšchēdnje w nim wobtwjerdžuje. Šazpivarjo a dwēlowarjo mašo abo nicžo nješhonia; woni powjedaja šak šlepi wo barbje. Duž maja šamy šmēch ša to. Šo by pošajal, šo dyrbičž wucžba a žiwjenje psches jene byčž, je šnjes šchryštuš s njebeš dele pschischol a je šo ščinił šak my šmy, hewak by tež cžlowjekam s njebeš dele přēdowacž móhł. Duž je najwobēbnisše praščenje: Štejšich ty w tutej wěrnosčži s twojim žyłym žiwjenjom, šak šy ty žiwju? A wotmolwjenju na tole praščenje nječ nam ščžehowaze rošpominanje pomha: My mamy šo pschi tym po wšchēdnym bēhu tuteho cžakšneho žiwjenja.

Narod a šchecženiza.

Wobaj hromadu šlyšchataj, niž jenož po cžakšu — to rěka šo šo šchecženiza daloto wotšorkowacž nješmē — ale tež po wažnosčži, šakšak je nam s Božeho šlowa šnata. Wobaj štaj šapocžatk noweho žiwjenja, tamny šewišeho, tuta njebeškeho žiwjenja. Šchecženiza dyrbi narod byčž w najwysichchēj myšli a šchecženšči džēn narodny džēn k wēčžnemu šbožžnemu žiwjenju. Šam šo cžlowjek ša cžlowjekow, jow ša Boha narodži. Šchto by byl šastup roweho wobhdlerja šwēta do tuteho žiwjenja pošneje prošy a džēla, šarowčže a hubjenštwā, bjes šastupjenja do šraleštwā hnady, trošchta mēra? Šo džē by jemu dyrbičž pschiwolacž: „Ach, šo njeby in šwēt nišdy wohladal!“ Šak šebi Bohu žel někotry myšli, šujezž šu džēčži šchecžene a maja njebeška lubjene.

Šdyž šo přēnje 3 džēčži narodža, derje šo šaršchi wješela, wošebje hdyž je hólž pošla, šž njeno dale nješē a šotremuž móže šo šhēža a dwōr pschepodacž. Šdyž šak psches bohacžišče džēčžaze žohnowanje šarowčže roštu a herbške džēle šo pomješchujā, potom šo morkotanje šapocžnje. Šajzy mandželšy dyrbiā tež wšchelate šmēchi a šchrežaze šlowa šlyšecž. Šenicžke, schtož šebi ludžo pschi bohatej licžbje džēčži mjes šobu k trošchtej prajā, je to, šo džēlacžerjo do domu pschidnu.

Wěrnō wšchak je, šo je w našchim cžakšu ša bura a maleho rjemješluka na štraju cžčžko, wjetšchu šwōjbu „pschenješčž“, ale runje šak wšte je, šo je ša teho, kotryž ma šust šarawštwā, lōžo, jene abo dwē džēčži šejwicž, šak na pschi. ša džēlacžerjā w mēšče, kotryž dyrbi šebi wšchu žyrbu našupicž. Ale wotšladane wot teho wšcheho, njeje dha wulki a móžny šastarā w njebešchach, šž niž jenož žiwjenje našchim džēčžom wobradži, ale móže šo tež šžeržecž? Šo dyrbičž šebi tola myšlicž, hdyž Bóh cžlowjekež šžždy džēn na jeho pošlach wobras pschēd wocži štājā wo poščžkach poš njebešchami, šž nješwja ani nješnējā a šo tola šejwja — šo tón tež šam na šo to praščenje štājā: „Nješku moje džēčži wjele wjazzy dnyli wonē?“ A hdyž šebi schto myšli, šo chze jim Bóh bohate a nješchodne herbštwō w njebešchach wobradžicž, njedyrbičž tón tež dobreje nadžije byčž, šo móže bohaty šnjes w njebešchach tež herbštwō ša nich na šemi našakacž? A hdyž to tež njeje šhēža a dwōr, wón tola ša šžždeho šlecžk našaka a nječ je to ša wotrocžka abo džowku. Ale hušo šak je, šo šordosčž nješchida, šo by to abo druge džēčžo do šlužby šstupilo, a woni nječadža šlužicž.

(Šotracžowanje.)

Wšchelate s blisťa a s daloka.

— Šlowna šhadžowanka šerbškeje šudowazeje mlodosčže imēje šo 6. a 7. augusta w šchroščizach. Ščšā je 25 lēt, šo šu šo šhadžowanke šaložile. Ššerbšy šudowazy budža pschi šwojim šejnženju w šchroščizach jubilej šwjecžicž, dokelž šak je wón wošebje šwjedžen ša šarych knješow našchich šhadžowančow, ša tych knješow, šž šu jako šudowazy našche šhadžowanke wophtali a dokelž šu tucži s wjetšcheho džēla šadžewani, njedželu do šchroščiz pschicž, budža woni wošebity šwjedžen šrijedu 9. augusta w Budyschijne šwjecžicž. Šow budža šudowca jako hōčžo pschepošchēni. Ššwjedžen budže šo na ššēlēni wotmēčž a s hōčžiny a s wjecžorneho šonzerta wobštacž. Wšchitzy šujēža dostanu hšchēže wošebite pschepošchēnje. Ša našētnēj šhadžowanzy bēšche šo wobšamtko, k temu wažnemu jubilejēj almanach wudacž, šakšž šmy k džēšacžlētneju wobštacžu šhadžowančow wudali a bēšche šo tež ša to šomitej wušwolil. Bohu žel šak je šo ša wēž šak šacžila, naštwki nješku dōšchle, šo žana nadžija wjazzy njeje, almanach k šhadžowanzy wudacž. Šerje šak by bylo, hdy šo njeby tej myšli špadnyčž dalo, ale almanach šo hšchēče pošdžišcho wudal. Pschetož w nim mamy ša wšchē cžakšu wažny hšchōriški rošhlad wo žohnowanym škutkowanju šhadžowančow a jich móžnym šwliwom na našche ludowe žiwjenje.

— Šwar šchwacžanšeho Božeho doma pošracžuje. Nětko šu šo na šnutškowny wutwar šložili. Dokelž šak tón w šwojim žyłym wuwjedženju wjele cžakša šreba, šo nětko hžžo jara dwēlowaze šda, šak budže wschitko šak do špocžatka oktobra hotowe, šo budže šo šchdom nowy Boži dom pošwjecžicž móž. Šowe šarške mēšto šo přēni šróčž po nowym wobšadžēnškim šakonju wot šonšistorštwā wobšadži. Šole poštajenjenje noweho šakonja wot 8. džembra ma šo šak: Šonšistorštwō po šwojim šwobodnym roššudženju wobšadžuje přēni šróčž nowošaložene duchownške mēšta, hdyž je šo k jich wuhotowanju s najnižšchimi šakōiščimi došhodami pošpjera je štatnyč abo štrajowšchwinškich ššēdčow žadala.

— Šrudny pošawš je šo w Šarčže šak. Šam džēlacžerjo na wēži džēlajā. Wobydlet s Šarta, kotryž šam s žyła njedžēlasche, w šwojej šwažliwosčži po wēži šorje lēšēche, pschi tym šo wobšuny a dele pošdže, Wón bēšche na mēšče morowy. Džēlacžerjo bēchu jeho wotdžeržecž šphtali, ale wón šebi w šwojej šwažliwosčži rēčecž njeda. Šam šo pošche, šo je wón pašēnzej pschilšilēny byl. Duž je naššerje jeho šwažliwosčž pašēnžowy šrudny plōd byla. Wón wudowu a wjazzy džēčži šawoštājā.

— W Wjazōnzy je šo šchula šawšecž dyrbičž, dokelž je wjetšchi džēl džēčži na wošepizy šchōrił. Šēž wokolo Budēštez

tale džecžaza khoroscž wustupuje. Wdy chzemy so nadžecž, so so khoroscž, kotraž so pschi njewobstajnym wjedrje lóhko rosnježy, dale psches Lužizu njerosjchéri. Wěšo khoroscž kama na šebi straschna njeje, ale wona móže lóhko srudne scžehwki męcž, hdyž so džecži pschi wotkhorjenju dosčž njehladaja. Wošebje straschna je jina w tym čažu jažne šwětko. Nělotre džecžo je hižo dosčž njehladane kamo widženje šhubilo abo tola na wocži čžerpjaze wostalo.

— Pschihotowanste džela sa dołhodny fakoi duchownych w Bramborskej šu nimale wobšamnjene. Wone šu dobry kónž męle. Podpjery sa jenotliwe wošady móža so powyschicž, dokelž je so wupofajalo, so je we wschittlich jenotliwych provinžach něhdže 200,000 hr. wjazy pjenjes hotownych, hacž maja wošady kame namdacž.

— W Bayerstej šu so wólby do krajneho šejma męle. Wólba pokajuje móžne roscženje sozjaldemokratiskeje strony. Hacž dotal bęšche w bayerškim šejmje jenož 5 sozjaldemokratischich šapóšlanžow a nětko budže jich 11. To dyrbi nam móžne wubudženje byčž, pschetož to so přecž njeda, so sozjaldemokratojo najšylnišcho roštu. W našchim kšžžorstwowym šejmje šu woni druha najšylnišcha štrona a njeje wušamnjene, so woni pschi nowe wólby hiščeže i wjetšchej licžbu šastupja. Se šakšeho šejma, hdyž bęchu šebi tež hacž na 15 šapóšlanžow pschijnjšli, wšchat šu so psches nowy wólby fakoi nimale šhubili. Hacž je so i tym sozjaldemokratiske hibanje podtkóčžilo, je druge praschenje. Šastupjenje sozjaldemokratow w druhich šejmach našcheho wótžneho kraja ma so tak: we Würtembergstej 1, w Badenstej 3, w Hessesstej 4, we Weimarje 1, w Gotha 7, w Meiningenje 4, w Neufšu 3 a w Altenburgu 4. To šu wschitto licžby, kotrež dyrbja naš kęžžblinych čžinicž. Wošebje pak dyrbi naš to naštróžecž, so šmy psched krótkim widžecž dyrbjeli, so w Franzowstej móžno njebęšche, nowe ministerstwo šestajecž, bjes teho, so bychu sozjaldemokratischich ministrów do njeho pschijeli — a woni šu so pschijeli — a sozjaldemokratisžy mužojo šedža tu kšwilu na knježškim stole w Franzowstej. A pohladajmy do Barlina: Sozjaldemokrat Singer roščajuje se šwojim šłowom wo šariadowanju šłowneho męsta našcheho kšžžorstwa.

Wo modlenju.

Baron Arnoscht i Kofwitž bęšche wošrcjedž šwojeho njewęřazeho čžaža jako pucžpokajowar k węcžnej węcnošči, šwětko wošrcjedž čžęmnošče, duchowny wótž wošyročženych džecži. Šich wjelc je psches wobkšhadženje i nim wulke žohnowanje sa šnutškowneho čžłowjeka dobylo. Šakša bęšche to węcnoščž węcny w tym mužy, to móžemy pšnacž se šęndženja, kotrež męjšche i mudrym filosořom Šichtu. Wo tym nam jedyn jeho pschecželow powjeda.

Baron i Kofwitž, kiž bęšche wo mudrym filosořu Šicheže šlyšchal, męjšche wulke žadanje šakšeho mužy šam šęnacž. Wón tole žadanje najpředy podtkóčžowasche; wone pak jemu męra njewostaji, a dokelž šebi myšlesche, so njepšchewinjomne žadanje na šiwonjenju Wožim wotpocžuje, tam tež džęšche. Kofwitž roščřčžowanje na modlenje škoži, i tym, so wón wulkem filosořej to praschenje štaji, šakto šebi wo modlenju myšli. Duž so nětko Šichta do dołheho wukładowanja da, kotrehož myšle móža so do teho krótkeho šłowa šwopšhijecž: „Džecžo so modli, muž ma šwoju wolu.“ Wón wukłóži, so šak škoždy čžłowjek šu tež ludy šwój čžaž džecžatštwu męle, hdyž šebi myšlachy, so je Wóh i wonka nich, so pak k mužškej štarobje šrawja a dyrbja pšnacž, šak je čžłowjka dobra wola Wóh w naš. Šako Kofwitž njelčęšche, praschęšche so Šichta: „Šęže Wdy i tym psches jene?“ Duž praji Kofwitž: „Ach, knjes profesoro, hdyž ja rano wotucžu a šebi na wschitte šwoje pschijšlychnošče pomyšlu, kotrež mam wob džęň dopjelnicž, a ja šebi myšlu na moju wulku šłaboječž a šak mi hušto ščžerpliwosčž a lubosčž pobrachowaschej — potom ja hinaš njemóžu, hacž so bych mojeho njebęškeho Wótžy prošyl: „Anježe, pomhaj ty mi!“ A hdyž ja wječor lehnęčž du a šebi na wschitto pomyšlu, šaktož šym škomdžil, šmęrom wušnyčž njemóžu, hdyž nješšym předy mojeho njebęškeho Wótžy prošyl: „Anježe, wodaj mi!“ —

Šichta kšwilu njelčęšche, potom praji wón: „Anjes barono, ja bych chžyl, so bych šak šak daloko byl, šak Wdy.“ Baron, kiž bęšche i tym wotmolwenjom špokojom, wotęndže.

Š tym pak ta historija hiščeže se kónžej njeje. W tamnym čžažu bęšche tež, so so Šichta we wótčžinskim šahorjenju sa šladanje

šranjenych w lazaretach štarasche. Wóřy po tym šlyšchęšche Kofwitž so je Šichta na tyřus w lazarecže ššhoril. Wón bóřny wumřje. Džęň po tym dosta Kofwitž šudnište ššewjenje, so bęšche Šichta na šwojim šmjerťnym ložu, barona i Kofwitž — kotrehož bęšche jenicžki króčž widžal — sa wormunda šwojeho jenicžkeho šhna pomjenowal. —

Šakši šłuboki šacžijchčž bęšche džecžaza węra teho pobožneho mužy na wulkeho myšlerja a filosořu čžinila.

Ššyřota.

Dženka potřechi mje, jutšje tebe, džęňka bohatty, jutšje šhudy, džęňka štrowy a čžily, jutšje šhory a mowny, ničžo wobštajnišche na šwęcže njeje hacž pschemęnenje. Šak bęšche tež i tamnej šhudej žonu, kotraž sa malo dnjow wschitto šhubi, šwojeho horžolubowaneho mandželškeho, pjenjšy a kublo. A ničžo jej njebęšche wostalo wot jejneho bohastwa, ani telto, so by šebi móhla wós wotnajecž, i kotřymž by so k šwojemu bratřej dowjšta; wona wobčęžne pucžžowanje pęšchi nastupi, pšdla šebje šwoju ššilętnu džowcžicžku. Ale wona tam njedšndže, wona ššhori a wumřje pola bura, kotřnyž bęšche ju šmiluje do šwojeho doma wšal. Šhori žona njebęšche šwoje mjeno mjenowala, a bur so ju njebęšche sa nim praschal; duž wón njewjedžęšche, hdyž to džecžo šlyšchęšche a jo pschi šebi ššhori. Wona bęšche lubošna dobra holecžka, a teho dla ju bur lubowasche a jej dobrotu čžinjęšche. Miž šak najštaršchi šyn, kiž męjšche junu kublo herbowacž. Wón to džecžo widžecž njemóžęšche a jemu wschędnj šhłęb njepošchęšche.

Bur to se šrudobu špšina a jako čžyřche wumřecž, da šebi wot šhna šrucže šłubicž, so dyrbi šyřota šobu herbowacž; ale tón šwoje šłubjenje njedžeržęšche a wbohe džecžo ničžo njedosta, haj, wón jo nělotre dnj po nanowej šmjerčži i domu wuhna a, džiwnje, runje na jeho pjatnatym narodnym dnju. Wona ničžo njemęjšche hacž 20 hrwonowške šłote, kotrež bęšche jej bur pschi jejnej škonfir-mazyji daril, a kotrež bęšche šebi šwęru šhowala. Š tym dale a pschęžo dale džęšche a šškončnje po šštyřidnowškim pucžžowanju do Barlina pschjndže. Wona so i krótka roščudži. Ša pol pjenjes ričelow nakupi a i nimi wškowacž šapocža, bu róžowa holza a so šprawnje a čžęstnje žiwjęšche.

Pschi tym so wona šama lubošna řjana róža rošwi, kotřnyž męjšche škoždy rad. A wona šwoje šbože čžinjęšche. Na lętnym dnju — šš lęta bęchu so mjes tym minyle — a wošebnje šwoble-fany knjes k nej ššupi a šebi róžu kupi a potom wón pschęžo šakšo pschšhadžęšche, řjana holza bęšche jeho wutrobu wobšala, a předy hacž wobęj prawje wjedžęšchaj, šakto so jinaš šta, bęšchaj najšbožownišchaj šłubjenaj. Młody muž bęšche šyn bohateho šabrikškeho wobšedžerja, a wona bu młoda wošebna knjeni. Ale wona po šwojim wšchnju jednora wosta, hordosčž žaneho ruma w jejnej nadobnej wutrobje njenamoka.

Šak pak džęšche so jeje njepšchęčželej, burštemu šhnej? Wón njebęšche se šwojim šbožom špokojom; wón čžyřche so bóle wobohacžicž, wón šwoje kublo pschęda a čžęnjęšche do Barlina, so by tu wšlowanje šapocžal. To pak hičž njęchasche, a sa šš lęta bęšche bankrott a šhudy. Nětko dyrbjęšche džęlacž, so by so žiwil. Pschi šwojim džęlo pyťanju pschjndže pschšpadnje tež do šabriki teho mužy, i kotřymž bęšche so ta šyřota wšženila a psches njeho k młoda žona šlyšchęšche. Duž wona šwojemu mužej tu węž powjedasche wo tym twęřdnym bratřej, kiž bęšche ju wuhnal. Wona pak pschšštaji: „Ale my njęchamy šle se ššym ššplacžicž, Wobšhowaj jeho w džęle a njedaj jemu pyťnyčž, so my jeho šnajemy.“

A šak so šta. Wona, i kotrež bęšche něhdny šak šš šakšodžal, bu jeho njepššnata dobročželka.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschęch pschędawarňach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šštwóřčž lęta placži wón 40 np., jenotliwe čžišla so sa 4 np. pschędawaju.